

דעות

פרופ' יוסי שפיגל

נשיא האוניברסיטה הגדולה בישראל איננו עומד מנגד: תגובה לקלמן ליבסקינד

קל להבין מדוע חברי סגל וסטודנטים חוששים שחופש המחשבה והדעה יפגעו, ובקמפוסים תשתרר אווירת חשדנות, איבה, ופחד. בניגוד לרבים אחרים שנאלמו דום, פרופסור פורת התעלה לגודל השעה וגילה מנהיגות

פרופ' יוסי שפיגל מקור ראשון כ"ט בניסן ה'תשפ"ו 16.04.2026 | 15:03

האזינו לכתבה
4:27 דקות

סטודנטים מציינים את יום הנכבה באוניברסיטת תל אביב | צילום: תומר נויברג - פלאש90

קלמן ליבסקינד האשים בטורו את נשיא אוניברסיטת תל אביב, פרופסור אריאל פורת, שהוא "מנצל את כוחו לטובת אינדוקטרינציה פוליטית ומטפטף באופן עקבי את עמדותיו... באמצעות הדואר האלקטרוני הרשמי של לשכתו, אל אנשי הסגל שלו". מי שמאמין כמו אורית סטרוק שאנו חיים בתקופה של נס או מאמין כמו בצלאל סמוטריץ' שהקדנציה של הממשלה הנוכחית "תיזכר כנקודת מפנה היסטורי במדינת ישראל" יתקשה להבין את הרקע לאימיילים האלה.

פרופ' אריאל פורת, נשיא אוניברסיטת תל אביב, הופך אותה לארגון פוליטי

הוא שולח דפי מסרים אופוזיציוניים לחברי הסגל, מנסה לגייס אותם למאבק נגד הממשלה, ומדרבן אותם לצאת להפגנות נגדה. וגם: למה לא היה מזמין צייר מתנחל לתערוכה באוניברסיטה?

קלמן ליבסקינד

אלא שחברי סגל וסטודנטים רבים, ולא רק באוניברסיטת תל אביב, חשים שמאז החלה הממשלה לכהן, ארצם "שינתה את פניה", ולא לטובה. התחושה מבוססת על שלל אינדיקציות. לפי מכון V-Dem המאגד אלפי חוקרים בעולם, מאז 2023, ישראל כבר איננה דמוקרטיה ליברלית, שבה בנוסף לבחירות, יש מערכת אפקטיבית של איזונים ובלמים ומתקיים בה שלטון חוק חזק. שרים בממשלה, ובהם שר המשפטים, קוראים כיום בגלוי לא לקיים פסיקות של בית המשפט. מעמדנו בעולם ספג אף הוא מהלומה: סקר ב-CNN מגלה שבתוך פחות מארבע שנים התחלפה האהדה המוצקה לישראל בארה"ב בהתנגדות גורפת לישראל. מעמדנו באירופה גרוע בהרבה. הבידוד הגובר בעולם פוגע גם באקדמיה: לפי דו"ח של האקדמיה הישראלית למדעים מ-2025 "מוסדות שונים ברחבי העולם הכריזו על ניתוק היחסים עם ישראל. הפגיעה בשיתופי הפעולה המחקריים הבין-לאומיים יהדהדו עוד שנים רבות."

לכל אלה אפשר להוסיף את המלחמה שאיננה נגמרת, את יישובי עוטף עזה וגבול הצפון שטרם שוקמו, את האלימות הגואה - מספר הנרצחים הכפיל את עצמו בשלוש השנים האחרונות, ומספר ההרוגים בתאונות דרכים הגיע ב-2025 לשיא של כמעט 20 שנה - והעובדה שלפי מבקר המדינה, "יוקר המחיה בישראל מרקיע שחקים".

הכי מעניין

"מי שנפגש עם מוות - הגישה שלו לזוגיות תהיה שונה"

עוד כתבות בנושא

הניסיון של אוניברסיטת תל אביב להישאר רלוונטית בעידן הפוסט-אמת

"תל אביב 360" הוא פסיפס אינטלקטואלי שמאפשר הצצה אל תוך המנוע של האקדמיה הישראלית

ישראל שמאי

מלבד חרם בינלאומי, האקדמיה הישראלית מתמודדת גם עם בעיות מבית, ביניהן יוזמות חקיקה שיפגעו בה קשות. למשל הצעת חוק שתחייב אוניברסיטאות להרחיק לצמיתות תלמידים המביעים תמיכה במעשי טרור או בארגון טרור, או הניפו את דגל הרשות הפלסטינית, למרות שלמדינה יש שלל אמצעים לפעול נגד טרור, ולמרות שהנפת דגל, גם של הרשות הפלסטינית, חוסה תחת הגנת חופש הביטוי. חוק שני יחייב מנהל מוסד אקדמי לפטר איש סגל אם הוכח לו שזה הסית לטרור או תמך בארגון טרור, וחוק שלישי יכפיף את האקדמיה לשר החינוך והממשלה, ויפגע בעצמאותה כפי שנקבעה בחוק המועצה להשכלה גבוהה. קל להבין מדוע חברי סגל וסטודנטים חוששים שחופש המחשבה והדעה יפגעו, ובקמפוסים תשתרר אווירת חשדנות, איבה, ופחד. בניגוד לרבים אחרים שנאלמו דום, פרופסור פורת התעלה לגודל השעה וגילה מנהיגות.

עוד כתבות בנושא

[← דעה "מה זה שמה בשמיים?" את הרשת כובשים אלה שפועלים נגד האינסטינקט](#)

[← דעה השנה הבנתי כמה גדול הדבר שנוה עשה בקורונה](#)

[← דעה ירידת הדולר מסמלת הזדמנות כלכלית שאסור להחמיץ](#)

קלמן ליבסקינד מזכיר "עשרות מיילים" שפרופסור פורת שלח לחברי הסגל האקדמי, "בניסיון לגייס אותם לאג'נדות שהוא תומך בהן" ועיין "בשורה ארוכה של הודעות... בנושאים פוליטיים שלאקדמיה אין שום קשר אליהם." האמנם? עברתי על כל המיילים שפרופסור פורת שלח לחברי הסגל מאז תחילת 2023. רובם הגדול עוסק בחקיקה שתשפיע במישרין על האקדמיה, בהחלטות הנוגעות לאוניברסיטאות, ובנעשה בקמפוס. בכל המיילים האלה, הוא קורא לשמירה על סובלנות ועל כבוד הדדי, וכותב למשל כי "עלינו להיות סבלנים איש כלפי רעהו, שהרי מהותה של אקדמיה היא החופש להתבטא בלא מורא ובלא חשש."

עוד כתבות בנושא

האקדמיה משתיקה בבריונות כל מי שחושב אחרת, והופכת את עצמה ללא רלוונטית

האקדמיה משמיעה התנגדות חדי־משמעית לשינוי המשפטי, ומשתיקה כל דעה אחרת. לאור המגמות באוניברסיטאות בארה"ב, נראה שמעמדה של ההשכלה הגבוהה עומד לצנוח גם כאן

ד"ר רן ברץ

איתרתי עשרה אימיילים העוסקים בדמוקרטיה בישראל. למשל שמירה על שלטון החוק וציות להחלטות בג"ץ. פרופסור פורת מדגיש בהם כי לפי השקפתו, שלמיטב ידיעתי שותפים לה מרבית חברי הסגל, "חובה על אנשי ונשות ציבור, ובכלל זה נשיאי אוניברסיטאות, אשר סבורים שהמדינה נמצאת בסכנה, להשמיע את קולם." האקדמיה חשובה לשגשוגה של ישראל. אלא שללא דמוקרטיה חזקה, גם לא תיתכן אקדמיה מצליחה. פעמים רבות מטיחים בנשות ואנשי אקדמיה שהם מסתגרים במגדל השן. אני בספק אם זה היה אי פעם המצב בישראל, אבל בוודאי שאין מקום להלין על נשיא האוניברסיטה הגדולה בישראל כשהוא איננו עומד מנגד בשעה שהדמוקרטיה בישראל, ואיתה גם האקדמיה, עומדים בסכנה.

עודכן ב כ"ט בניסן ה'תשפ"ו | 16.04.2026 | 16:17

פרופ' יוסי שפיגל

הפקולטה לניהול ע"ש קולר, אוניברסיטת תל אביב

